

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 31. јула 1881.

Бр. 21.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien II. Praterstrasse 67.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Омладини,

целој и једном дѣлу њеном.

Од срца је, — нека срца нађе.
Од душе је, — нек се душом прими.
Нису мисли часа ни тренута,
Већ живота родом забринута.
Вол и надак ово у свет креће,
За то му се замерити неће! —

I.

Омладино, очи наше младе;
Омладино, руке наше јаке;
Омладино, звездо наше наде,
Ја те здрављам кроз мутне облаке!

Облак баца и сенке и мраке
Да науди богоданом сјају; —
Ал соколи ум'у кроз облаке,
— По томе се соколи познају.

Чиста речца духа искрњега
Нек ка' муња облачину пара;
Тако с' ђетић доба негдањега
С омладином својом разговара.

Омладино на живота прагу,
Омладино у развоју своме,
Омладино, схвати своју снагу,
Јачај снагу, — не играј се њоме!

Њоме можеш многе наше санке
Сутра већ остварит'.
А још више можеш њоме — јао,
Данас још покварит'.

II.

У срцу ми једна речца
Од детинства мога.
Та је речца рајски лепа,
Та је речца: слога!

„Та се речца отрцала,
Веле неки стари;
Јест', дабогме, по устима,
Али не на ствари.

Ова речца, коју давно
Негујем у груди,
Ова речца, омладино,
Сад се живље буди.

Тај аманет шиљем данас
Цркви ваших срца, —
Да видимо, може-л да се
И стварно отрца.

III.

На олтару светиње нам
Зрачак се разлива, —
(А светиња што је деду
И унуку бива).

Пред кивотом, пред распећем
Српскога олтара,
Ту још гори кандиоце
Родољубна жара.

То с' кандило припаљује
Рад спаса и лека,
Од колена до колена,
Од века до века.

То кандилце, омладино,
Гледа твоју мету;
Радује се сваком твојом
Напреднијем лету.

Омладино, српска соја,
Надо роду своме,
Шир'те крила, браћо моја,
Лету напредноме.

Али таки нека буду
Крила вам таласи,
Кандиоце нашег храма
Да се не угаси.

IV.

Видим хале, њине жвале
И чељусти клете,
Које свима народима
Подједнако прете.

Хај, ал сви ће заједничке
Против таких зала;
Биће борбе, опште борбе,
Против општих хала.

Ал видите-л, очи младе,
Што на ближој мети?
Ви'те-л халу бљезу, која
Само нама прети?

Што се свести нашег рода

И имену руга, —
Према њој смо ево сами
Без помоћна друга.

Док ми мача наоштримо
Против општих хала,
Наша мала, ближа хала
Нас је прогутала.

Ој, Милоше, Стар-Новаче,
Имате-л унука! — —
— — — — —
Ал ја не знам што ми данас
Тако дркће рука —

V.

— — — — —
Хватајући што утећи неће
Свом брзином и заносом слепим,
Утећ'ће нам што се вратит' неће,
— Ја од тога стрепим.

VI.

— — — — —
Ја сам браћо старовоља, —
Искре мога жара,
Моје тежње, моја воља
Остала је стара.

Што сам негда загрлио
Душом на уранку.
Пратиће ме црном гробу,
Вечитоме санку.

Што је негда, то ми и сад
Шири, тесни груди;
Ја се и сад молим богу,
Богу свију људи.

Видим клегу неједнакост
Како правду гуши.
Тешке сузе сиротињске
Боле ме у души.

Човечанство да би стресло
Иге срама свога, —
Ето то је старо гесло
Старовољства мога.

Па ипак често гушим
Мржњу и гњева гром, —
И све те жртве носим
На олтар роду свом.

Кад анђо рода мога
Ускликне: Сад си свој!
Онда ћу, шири свете,
Онда ћу бити твој.

VII.

Питај Франка, Немца, Англа,
Кашће као и ја:
„Који себе не спасава,
Тај себе убија.“

Сви су најпре себе спасли,
Па су светла лица. —
Јербо свету нема спаса
Од — самоубица.

VIII.

За што моје гусле гуде
У узаном кругу? —
— Хај, и ја би с' угледао
На високу дугу,

Која с' диже у висину
Чистим својим сјајем,
Да загрли цело друштво
Једним загрљајем;

Да окрепи, што је пало,
Што је малаксало;
Да подсети шта је небо
Људма обећало.

Ох, та то би мојој души
Биле рајске сласти, —
Имао би, имао би.
Много, много касти.

Па зашто се не угледам
На високу дугу?
Зашто моје гусле гуде
У узаном кругу?

Да-ли мене каква страва
Од тог задржава? —
Бојим-ли се ја власника
И њихова гњева?

Ја се бојим само бога
И укора свога, —
А за друго . . . а за друго:
„Ка' за дора мога.“

Да, бојим се још нечега,
Омладино мила,
Ја се бојим још нечега,
То ми ломи крила.

Ја се бојим нашег духа
Лако странпутнога.
Ми смо брзи, каткад бржи
Од разума свога.

Заведе нас, занесе нас
Наше срце живо.

Бива код нас и светиња
Да се схвати криво.

Мач, који се намењује
Прот клети грдоба
Бива код нас, да с' на телу
Свом рођеном проба.

Зато ми се у гуслама
Најмилија таји.
Само каткад тек пробију
Горки уздисаји.

IX.

Ој потоци нашег рода,
Свима вам је једно врело —
Свуд где тече једна крвца,
То је мени једно тело.

Једне су нам крајње наде,
Једне су нам жеље битне.
И ја волим једне боле
Нег усклике разне, ситне.

Боље ј' да још неко време
Једним болом уздишемо,
Него да се расцепкани,
Сваки за се радујемо.

X.

Сећи трње, чупат' коров
Па сејати чисто жито:
То ј' пред богом и пред људма
Узорито, племенито.

Ал с коровом и све чупат'
Што је никло самостално:
То је мени, верујте ми,
Преко јего радикално.

XI.

Али ово одбит' морам,
— Тако ми олтара —
И од себе и од својих
Давнашњих другара:

Ко не метне нови шешир
С широким ободом,
Да тај не зна корачати
Напреднијим ходом.

Да у њему нема места
Вишој мисли света;
Да у њему нема срца,
А баш и полета.

Који неће све да сруши
Брзо и узнако.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Да тај мети, општој мети
Не иде по лако.

Да он неће, с вама скупа,
Где се згода пружи.
Похитати, да се вишем
Начелу одужи.

Да су наше борбе, муке,
Према млађим стидне:
Да су старе очи слепе,
Само млађе видне.

Бранећ, што нам српска мајка
Ставила у груди,
Да нећемо и све бранит'
За чим теже људи.

Ово морам одбит' силно,
— Тако ми олтара, —
И од себе и од својих
Давнашњих другара.

Или ће се одбит' само,
— То ми текем прија, —
Као што се бурно море
Од стена одбија.

XII.

Ал шта ј' ово? Шта то чујем?
Да-ли ми се снови? —
Јер оваке гласе данас
Само сан дарива.

Оживела, васкрснула
Српска слога лепа;
Омладина, нада наша,
Она се не цепа.

Оживело младих снага
Братско друговање;
У старијим поштује се,
Што је за штовање

Што је било охладнело,
Опет се загрева;

Што је било пренаглило,
Враћа с' са крајева.

Застава се у вис диже,
Али једна само;
На њој пише: „Српство пада, —
„Ал ми га не дамо!

„Око храма светиње нам
„Биће бедем живи;
„Слози нашој, жртви нашој
„Нек се свако диви!

„Српство ћемо слешке бранит,
„Од напада љута;
„Дижух' српство крчићемо
„Даљој мети пута!“

Је-л то збиља, — а не машта
Тужнога песника? —
Тад и мене прим'те браћо,
За проста војника.

З.—Ј. Ј.

Шетња по Новом Саду.

LXXXIII.

Човек се заиста дивити и чудити мора, од чега данас новине и старе бабе живе, кад нема никаквих догађаја, које би човек мало под критику узети могао и о њима своје „немеродавно“ мњење исказивати. Време је заиста тако дуго, као да од њега ужар свој канап онако на дугачко плете, или као да брудер Јаша од њега своје мемоаре истеже. Све, што се год догађа у Европи и у Угарској, тако је обично и познато, да о томе већ и врапци по манастирима и калуђери по крововима цвркућу. Почињући од Бизмарковог „рајхстага“, па све до конференције банатских попова и од Бу-амаме па до иришког свечаног дочека, све су то већ тако отрцане ствари, да не вреди о њима говорити. Још да не наиђе по који пут која нова и занимљива ствар, као убијство у по дана усред Будапеште; дефраудација каквог великог жупана у Мађарској; двобој каквог хусарског официра са којим уредником, који неће да се клања сабљи као Далај-Лами; папин оглас у новинама, да даје легитимације на грешење, са гаранцијом на седам година (док сајције само за једну годину гарантују за свој еспац); Абердаров чланак у „Виделу“ о црвеним патлицанима (што је сасвим *saisonmässig*); чување „Радника“ и „Самоуправе“ због „Истока“; и т. д., још, као што рекох, да не наиђу по кадкад тако лепе и интересантне ствари, човек би морао отићи у Америку, ма то Тиси како неправдо било, или би од дуга времена морао ићи на „ходочашће“ у Рим, или се оженити, или ма какву другу лудорију учинити, само да прекрати себи време.

Још је у ово доба године најбоље и најпаметније бити болестан. Јер онда човек оде у лице, а у лицама знамо да није дуго време, особито ако смо млади, лепо и богати, па још ако нас је „јестество“ младом удовицом створило. Премда морам и то напоме-

нути, да људи у сезони „дугот времена“ не иду у лице да време прекрате, него да себи време продуже, да оздраве и дуго поживе, и нека им бог те намере увек у бујној мери испуни.

Но осим лица има и другог начина, којима може човек да утуче дуго време, а најбољи су начини ово:

— Нека се не картају.

— Нека не читају новине.

— Нека не иду у мађарско позориште.

— Нека не иду да се шећу по променадама, где је прашина и смрад.

— Нека се не жене.

Него:

Место да мешају карте, нека мешају запрашку; мушки место да по цео дан у кавани читају новине, нека читају главну књигу и праве биланцију; место да иду у мађарско позориште, нека боље седе код куће и чешљају перје или круне кукурузе; место да се шећу у нечистој променади, боље нека купе салаш од 300 ланаца земље, па тамо нека преко лета живе; а место да се жене, боље нека купе какав „лов“ па да направе „хауптрефер.“

Публици у Србији већ је много лакше растеривати дуго време, него нашој овде публици, јер они тамо у Србији имају „Дар-мара“ са 3000 претплатника, док наша „Застава“ ни за време српскога рата за ослобођење није имала ни полак толико, а „Стармалог“, „Привреду“ и т. д. и да не спомињем! Србија је дакле пуна „дар-мара“, онда бар да је и Аустро-Угарска пуна — „привреде.“

Аб.

ЗДРАВО „ОМЛАДИНО СРПСКА!“

Quidquid agis, prudenter agas

Et respice finem.

Стармали.

У ш т и п ц и.

Полиција наређује, да се „Срјемском Хрвату“ меће брњица и да се на овој јакој запари особито пази на њега.

* * *

⊙ Ноћас сањао поп Кука, да нема више ни једног Србина. „Вирчајтерка“ је (чак у деветој соби) чула, како је у сну викнуо: Шта наопако, а да шта ћу ја од сада јести!

* * *

□ Учитељ „пристојног држања“ у Новом Саду употребљује „Отмен свет“ учитеља Пере као школску учевну књигу.

* * *

+ Ове године влада планета Сатурно, па кад новосадски учитељи ни ове године нису са турновањем (гимнастиком) школске деце започели, онда не знамо под којом ће им планетом општина гимнастичку зграду подићи.

* * *

— Лист „Bácska“ се фали, како је сомборски Србин г. Ђ. Михајловић поклатио „мађарској даларди“ 50 фор.

— Та није то сав српски новац, што су га Мађари прогутали!

* * *

‡ Новине доносе да Кушевић и др. Пејичић држе тајне конференције у Илоку. Шта то значи тајна конференција? Ја то себи овако престављам: Кушевић и др. Пејичић су се сакрили у какав дубок и мрачан илочки подрум, гвоздена врата су заборавили, те један с другим тајно конферисали.

* * *

+ Слушао сам за конференцију банатских попова, али не могах да докучим шта намерава она. Сад ми тек један пријатељ протумачи овако: Они се скупљају да достојно одговоре бискупу Штросмајеру на његову окружницу, јер — веле — доста смо чекали, да владике то учине, па кад се они (осим Живковића) не мичу, то онда морамо ми стати на браник православија.

Аб.

Потрагуше са избора.

1.

Кад су солгини кортеши при избору видели силне гомиле Милетићевих бирача, рећи ће један од њих своје солги:

„Сви ми да се у со претворимо

Неби њима ручка осолили“.

(То је онда дакле и сир остао неслан).

2.

Кад су Шајкаши певали народне песмице, што их је и „Стармали“ донео, многи који не знађаху баш добро напамет долажаху у Нови Сад да купују „Стармалог“ с речма: „Молим дајте ми једну песмарицу“.

Аб.

П у с л и ц е.

Лане смо и ми јавили колико је минист. Бизмарк тежак. Сад су га опет измерили, — сад важи 227 фунти, а његово псето 107 фуната. (А ми још ни данас не знамо колико је тежак минист. Тиса, колико-ли Јаша Игњатовић.)

Приликом разграничења границе била је већ депутација и код барона Филиповића и код бана Пејачевића. Сад ће ићи нашем поштов. старини Јов. Суботићу, и умолиће га, да к својој старој, познатој и обљубљеној песми: „Та славно је бити граничар“ напише пандан: „Та славно је не бити граничар.“ — Тежак задатак, који је Шекспир већ давно предвидео; зато је и казао: Бити, — или не бити, that is the Question!

Енглези се чуде, што ми, кад нам у кући што засмрди тражимо фењу да окадимо, код њих је то напротив: и оно што би код њих мирисало, то све фењски задах засмради.

У Вуковару позива на конференцију неки безимени одбор. Сремци веле: А што се ачич: Безимни, бези мени? — Ја нећу да безим теби.

Две пиљарице.

Ових дана прођем преко новосадске пијаце и чујем неку вику међу пиљарицама. Ово сам могао у току жестоке дебате да разаберем:

— Шта си пружила тај језик као которски „Дух!“

— Хајд' ћути несрећо, обрезаобразила си се ко' „Сремски Хрват“!

— Ниси се баш ни ти из „Отменог света“ васпитавала!

— Шта си се туда устумарала ко др. Пејичић по Срему!

— Куш!

— Кушевић си ти сама!

— Шта лупаш ко „Видело“ о лотру!

— Успалила си се ко' Ћира Бабин!

— Бре ако те ударим овом обраницом, проћи ћеш као да те је Ћерман благословио!

— Пробај само, па ћу те тужити на суд, те ће те коштати више него Ђ. Михајловића мађарска даларда!

— Немаш ни стида ни срама ко' солгабировљеви кортеши!

— Промућурна си, канда ти је п. Васа канонер читао молитву!

— Шта си ме напала ко' „Радник“ „Самоуправу“!

— Иди до сто Анђелића!

Аб.

Ђира. Колико људи може стати у један пароброд?

Спира. Ја држим 288½.

Ђира. А од куд баш двеста осамдесет и осам и по?

Спира. Па ко велим кад је солга Николић за својих 577 бирача, што су за њега гласали узео два пароброда, онда је ваљда онолико стало у сваки. **Аб.**

А ц - ц и!

— На здравље! рећи ће когод.

— Хвала, ал молим ја нисам кинуо.

Оно до душе кад ко кине — макар да није Кинез — а он каже: Ац-ци! Али овај Ац-ци, о коме је овде реч, баш је прави Кинез.

Синоћ се у читаоничкој башти продуцирао неки Кинез, који случајно носи такво исто име, као што је наслов овога чланчића; од куда се то баш тако третило, не умем разјаснити.

Он је пред публиком, која је у лепом броју била искупљена, показивао разне вештине, велим у лепом броју, а то значи у врло малом броју, јер „was herzig ist, ist klein.“ Публика је у српској читаоници у опште „herzig“, јер је увек — мала.

Вештине су се састојале поглавито у томе, што је тај Кинез јео свашта, и оно што се не једе (н. пр. запаљен памук, сабље, ножеве, пантљике, ватру и т. д.).

Публици се то јако допало, што је показивала својим бурним одобравањем. Тапшало се више, него говорима Пере Стојковића на сабору. А ви знате, да кад се публици шта допада, а она онда хоће да имитира, да подражава.

С тога се немојте ни мало чудити, ако јела, што их је тај заиста прави Кинез, онако слатко јео, постану популарна, те ако скорим ушчитате по гостионицама од прилике оваке јеловнике:

- Печеног памука са салатом од иверја.
- Филованих сабаља с реном.
- Пржених ножева на масти.
- Обарених гвоздених кугала.
- Пантљике у пламену, с краставци.
- На кисело клепетуша'.
- Усијаног гвозђа с першуном.
- Куваних пиштоља с лимуном.
- Фрикандо од крупових топова.
- Ескалоп од митрељеза, шпикованих

са шунглама. И т. д.

Према синоћњим јелима овога брата Кинеза неће бити никакво чудо, ако скорим будемо у Новом Саду добили код Фукса штампане јеловнике са горенаведеним пикантеријама.

И онда ћемо чешће моћи спомињати име овога вештака: Ац-ци!

А онда ће нам се и с правом моћи рећи:

На здравље!

Аб.

Учитељ пристојности.

Неки Мориц Најман дошао је из Будапеште у Нови Сад и дао је оглас у „Застави“ и „Српском колу“, где се препоручује „за учитеља играња и пристојности.“

Што се тиче играња, ту ко хоће нека игра онако, како га они из Будапеште уче, али што се „пристојности“ тиче, ту препоручујемо нарочито многим чиновницима поштанским у мађарској, социјалистичким журналистама, банатским конференцлијама, чивутским новинарима, новосадским житарским трговцима од колена Јудина и т. д. да узму курс „из пристојности“ и да у своје време полажу испит из тога предмета. **Аб.**

Српском певачком друштву „Јавору.“

Примили смо ваш љубазни позив на ванредну „Беседу“, али на штампаноме позиву нигде не стоји где ће бити та беседа, да ли

У Мађарској, ил' Угарској,

У Банату, ил' у Бачкој

Ил' у Срема старој слави?

Не би шкодило, да се други пут на позивницама каже увек и у ком ће месту (вароши или селу) беседа се држати, како би човек могао доћи или бар добровољни прилог послати.

Пабирак са избора.

Ово истина није било у крајевима где Срби живе, али је било у крајевима где „непорочне мађарске партије“ живе.

— Колико сте добили од вашег кандидата? запита кортеш противне странке.

— Сваки смо добили по 5 фор.

— Но, јесте чули, то је жебрачка плата; то је срамота. Само 5 фр.?! — Но, знате-ли шта, ја ћу вам дати сваком по 10 фор. па да пређете на нашу странку.

Људи као људи, промисле се малко. Увиде да је 10 фр. више него 5 фр. И пристану на погодбу.

— Али — продужи лукави кортеш — ви сте сви људи часни и од карактера. и као такни није у реду да задржите и наши 10 фр. и њихови 5 фр. За то ћете ми вратити они 5 фр. које сте примили од противне странке.

Бирачи, на свој карактер поносни, увиде и то да је тако. Приме од кортеша десетицу, а врате му петицу. Уздижу до неба дарезљивост новог кандидата, а оног пређашњег грде да је ципија и Циганин. И пређу сви листом на страну новог кандидата. Овај се још и сада слави као галантан човек, а у ствари ни њега не стаје поједини глас скупље од пет форината.

Ћачки растанак.

(По Бранку и по — Станиши).

По Бранку:

„Ватите се кола тога,
Од вишњег је оно Бога.
Руком држи братац брата,
Близу срца њега вата,
Свирац свира,
Срце дира,
Рука с' диже на посао — —“ и т. д.

По Станиши.

Нуткају се ко ће да пева.

Један. „Ја предлажем ону дивну народну песму, за коју сам уверен, да је сваки од нас знаде, коју је тако рећи са мајчиних груди исисао и научио, и као сретно дете стотину пута певао.“ И, кад сви читаоци мисле да ће певати косовку девојку, или Владету војводу — он пева:

„Пусти пуже волове
Да оремо долове.“

Међу тим се чита класификација: који је добио „из чутурологије петицу“ а који „из бокалистике шестицу.“

Пошто се отпевала још и до сада непозната песма:

„Икс, икс, икс,
У флашама свуда никс“

Почне се премишљати, како „ће се газда Трајко лакше преварити.“ Газда Трајко наиђе на лепак и пошље им по своме момку вино, пиво и соду. Пошто газда Трајков момак не може да врати кусур од Наполеона, који случајно нису ни имали, обећа му се, да ће сутра зором паре добити.

Сад долази табло на сред сокака. Пева се:

„Ој Београде, ој жалости преке!
Здраве ми биле све у теби секе.
Збогом остајте куће и сокаци
Растају се сад ђаци.“

Сад се, путем штампе довикује: „Збогом, газда Трајко!“ и обнадеждава се, да ће му се дуг у месецу Септемберу поштено платити.

(Ово све сигурно није било истина, — али је бар лепо измишљено.)

Срококо.

13.

Ћубре; сова; субвенција.
Дедер ми то срочи!

Из ѓубрета коров клија;
Совуљаги тама прија; —
Магарцима субвенција.

— Ето срочио сам.

14.

Школа; финанц; булевар;
Би-л то срочит' знао?

Школа трпи много квара;
Финанција нема пара;

Пешта има булевар;
Ето срочио сам.

15.

Колач; пена; Босна; —
Дедер ми то срочи!

Колач тражиш, нађеш рена;
Нада често буде пена.
А Босна је усрећена.

Ето срочио сам.

Исправљене пословице и узречице,

Ко није са малим задовољан, — тај би са још мањим још мање био задовољан.

Реци попу поп, — т. ј. ако је заслужио.

(Карташка пословица) Ко ме бог, томе и сви — кеци.

Где су кола мудрости — ту Бонту не прави ајзлибан.

Ко високо диже нос, — томе се лакше ђилим испод ногу извуче.

Удри жену, — ако имаш јачег адута! (Важи при картању)

Писмо Богу

Узајми један пријатељ другом неку своту новца на неко време, кад је то време истекло затражи давалац да му онај којег му је исти само на непознато време, дао, натраг врати, на које се дужник ни освртао није, шта ће сиромаш он, него тужи свог дужника суду, во на суду буде исти дужник оправдан, почем тужилац никаквог сведока имао није чиме би могао доказати, а дужник признати није тео, да му заиста дугује, те тако изгуби суд.

У очајању незнаде шта ће да ради видећи да му лоповским начином његову крваво стечену крајцару други отео, којем и сама правда и суд држе страну.

Сад увиди да на земљи нема правде те се сети на Бога, те намисли самом Богу се потужити, седе те написа овим речима:

Богу Саваоту у Небеса!

Боже! овде на земљи нема правде, суди ти јер је у тебе само правда, ако ме ти не саслушаш онда сам пропао, јер сам сву своју сиротињу на следећи начин изгубио, (те наведе како је новац узајмио и како га је суд одбијо и т. д.) зато се уздам у твоју милост и правичност те потпише своје име и презиме, те однесе писмо на пошту, са адресом: „На Бога Саваота у Небеса, (препоручено); кад поштански чиновник писмо то прими изда рецелисе истом човеку преко тога писма, те пошаље исто писмо владоцу те земље, који кад је писмо проучио видио је занат који се у највећој мери тера те тако поруши његову пресуду и заповеди да се дужнику има наложити да за 24 сата имановац оном сиромашку са каматом издати.

Превео

Један вуковарац.

Према доктору и апотека.

У „Побратимству“ се појавио један доктор, у-жасно вешт у задавању рана: широких, дубоких, прилепчивих, отровних и т. д. — Ово је најновија и ванредна појава у нашем здравственом животу, — и према томе доктору ваљаће и нова апотека, за сада са овим лековима:

- 1., Rhizoma calamitatis Serbicae.
- 2., Asa foetida tatarisata.
- 3., Aoëls lucida bulaznica.
- 4., But. Cacao hypercacacissimi.
- 5., Cineres groborum nevernikorum.
- 6., Rhum de Jaomajkomoja.
- 7., Extract. Galibarum turcicarum.
- 8., Pulv. vomicans Teškonamii.
- 9., Emplastrum de Sramgabilo.

Све су то нови лекови, таман за наше време и наше потребе. Молим „Побратимство“ да на њих обрати пажњу новог нам доктора.

Један удаљен побратим.

Т е л е г р а м и.

Омладини у Вршац. Ви изволите само говорити просто, отворено, без икакве шаре, — ми ћемо то после већ нажитити.

Пештански и Бечки журнали.

Из Карловаца у Вршац Омладини. Ако би се међу вама десило какво неспоразумење либо не-слога или вражда, — за тај случај примите мој очински благослов.

Анђелић.

У Вршац Омладини. Лане у Новом Саду хтео је један члан да ушмуглује у скупштину једног Турчина, — а после је признао, да ни сам није Србин. Алах је још и данас велики; Тиса је још већи; ланско искуство ваља да буде највеће.

Злоамтило Доброжељковић.

Омладинској скупштини у Вршац. Ако узхтете почети са призванијем св. духа, призовите га сами; јер владика и његова партаја уме да чини призиве само на уг. министарство (које не стоји у великом дослуху са светим духом).

Макарко Макарди.

Драгој Омладини нашој у Вршац. Дошао би вам и ја те како радо; ал се бојим разилажења у мњењу. Неки могу рећи: Иди, ти си већ СТАР! — други могу рећи: Чекај, ти си још МАЛИ! За то остадох дома богу се молећи да испадне све онако, како душмани не желе.

Стармали.

Из Пеште у Н. Сад. Наш добри министар Тиса пакује да одлази, н. ж. у Остенде. (Не знамо шта значи оно н. ж. — „На железници“ или „На жалост“.)

Бубнуотека.

„Из данашњег листа „Фрушке Горе.“ Читамо на челу исте, да је приликом спо-јења војне крајине, и т. д.

Ћира. Но, па зар је то за бубнуотеку? Та тиме није ништа бубнуто. То би могло без замерке ући ма у које јевропске новине.

Спира. Истина, то би могло без замерке ући ма у које новине, само не би смело ући у „Фруш-оу Гору,“ — а баш ту је ушло. (Број 29. међу дмаћим новостима.)

На изјаву г. Јаше Томића.

У 82. бр. „Самоуправе“ има једно „Отворено писмо гдну Н. М. Како је у то писмо доспело и моје име, то бог свети нека зна. Пасус у коме се и ја спомињем тако је удешен, да су многи из њега изводити могли оно, што до душе ни сам г. Томић не каже.

Ако је г. Томић пријатељ, истине као што је на извору где би у овој ствари најлакше праву истину дознати могао, — он ће се потрудити да ће заиста истину и дознати, и са још једном малом изјавицом разјасниће, је-ли хтео оно да тврди, како су га неки разумели, или није.

Молим уредништво „Самоуправе“ да ово прештампа.

Јов. Јовановић.

Исправка. У прошлом броју овога листа, у песми под насловом „Прашкој Политици“ има штамп. погрешка, која квари смисао. Седма врста те песме, у место: „Већ би била“ и т. д. требала је да гласи „Већа б' била“ и т. д.

Новије књиге.

Припослане уредништву на приказ.

Die Judenfrage vom Slawischen Standpunkte von Simeon Stanojević. Zombor Verlag von Sztanojevics Zs. 1881.

Силован и Милована Роман Милована Видаковића Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новоме Саду 1881. Цена је 70 нов.

Зимовање у леду приповетка Жила Верна цена 1 динар или 50 новч.

Рачуница (Аритметика) за прва три гимназијска разреда, за више девојачке школе и средње им заводе, израдио по др-у Фрањи Мочнику и др. Андрија М. Матић, гимназ. професор издао књижара Луке Јоцића и др. У Новоме Саду цена 1 фор. 50 н. 1881.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

НА ЕКОНОМСКИ ЛИСТ

„ПРИВРЕДА.“

Кад је „ПРИВРЕДА“ пре неколико месеци престала из узрока сваком добро познатог, чуше се леги гласови о њој у разним политичким и од друге руке новинама сажа-левајући да се једини наш овде економски лист, који је све гране економске достојно, заступао, не може да одржи. Ти

лени гласови и са разних страна писма, која су уредници „ПРИВРЕДЕ“ добијали и у којима се особито жали што „ПРИВРЕДА“ престаје, охрабрило ме је да покушам и ја срећу да „ПРИВРЕДУ“ наново покренем. Програм „ПРИВРЕДИ“ остаје онај исти, који је и пре био. Уредници остају они исти, који су и пре били, а то су: **Игњат Бурјан**, главни надзорник српских народних црквених добара и **Јован Живановић** професор у гимназији са сурадницима **Др. Ђорђем Натошевићем** за вођарство, **Стеваном Симоновићем** кр. културним саветником за виноградарство и **Јованом Борјановићем** управитељем „Геданке“ за вртарство. Лист „ПРИВРЕДА“ излазиће у оном истом облику као што је и пре, али за сад само један пут у месецу док се не види каква ће одзив бити. Листу ће бити цена за целу годину **2 фор.**, за по године **1 фор.**, а за четврт године **70 новч.** Молим све родољубе, а особито народне свештенике и учитеље да овај лист својски препоруче и да куће претилату. За труд дајемо **10%** од претилате. Лист се на веру никоме слати неће. Први ће број „ПРИВРЕДЕ“ изаћи **1. августа** ове године и до краја године изаћи ће шест бројева. Сви дописи што се тичу уредништва шаљу се **Јовану Живановићу**, професору у Карловце, а што се тиче претилате и администрације на мене

У Карловцима, 20. јулија (1. августа) 1881.

КОСТУ ПАВЛОВИЋА,
издаваоца „Привреде“ у Карловцима.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме четрнајестом броју за 1881. ове чланке: 1. Маца и маца, песма (са сликом) од чика Јове. 2. Шта бива са непослушности, приповетка од чика Гере. 3. Лажа Паја. Песма чика Нике. 4. Штега и њена друга. 5. Жита (са 4 слике). 6. Ковач и кројач. 7. Поглед на скоророђено дете. Песма поп Јов. Шарића. 8. Димничар (са сликом). 9. Херкул (свршетак). 10. Зелена жаба (са сликом). 11. Како је пронађено, да је кора од кине лековита. 12. Иде да честита, песма (са сликом). 13. Особине бројева (продужење). 14. Молитве мале наше Зорке (са сликом). 15. Изреке грчких мудраца. 16. Разнолије. 17. Даштања. 18. Решења даштања. 19. Чика Јовина пошта. 20. Одговори администрације.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу **Dr. Jov. Jovanović Wien, II. Praterstrasse 67** — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину **4 фор.**, на пола године **2 фор.** За Србију, Црну Гору и остале крајеве **10 динара** или **5 фор.** у банкама на читаву годину, односно **5 динара** или **2 фор.** **50 нов.** на пола године, и шиље се на адресу **Штампариие А. Пајевића** у Новом Саду.

ОГЛАСИ

Част нам је п. т. публици Новог Сада и околине на знање ставити, да смо наш

Фотографски завод
под фирмом

КЕНИГ И СИНГЕР

отворили **1. јуна** п. н. у сада Стефановићевој кући одмах до Шнајдеровог хотела, и да смо га зарад удобности пуб-

блике снабдели са свима у ову струку спадајућим реквизицима и особитом удобношћу. Ослањајући се на многогодишње у ту- и иноземству набављено искуство, што смо га стекли у току нашег рада, бићемо с особитим обзиром на вештачки укус п. т. публике вазда готови, да све нами достављене налоге савесно, тачно и сасма брзо изведемо, како би тиме свима на нас стављеним захтевима по поднесеним жељама за доста учинили, и у свако доба оправдали поклоњено нам цењено поверење; зарад укусне израде слика набавили смо себи најновије инглеске и француске апарате и декорације, и трудићемо се вазда, да задобијемо потпуно задовољство пошт. публике. Препоручујући наш са свима удобностима снабдевен завод благонаклоности п. т. публике молимо да би имали доброту што обилатије потпомоћи ово наше са знатним материјалним жртвама скончано подuzeће а ми обећавамо у напред, да ћемо тачном и савесном послугом у свако доба оправдати ову благонаклоност.

Нови Сад јула 1881.

3—18

С поштовањем

КЕНИГ И СИНГЕР

Што тамани, то више нема:

ЦАХЕРЛОВ прашак против зарезника
ЦАХЕРЛОВ прашак против мољаца
ЦАХЕРЛОВ прашак против шваба
ЦАХЕРЛОВА водица против стеница.

добија се у свију чувених трговаца и апотекара.

SCHUTZ-MARKE

Опомена. Да се очувам, да не кваре или боље, да не подражавају моје производе, ваља оштро пазити на ово: да сви оригинални пакети из моје фабрике

Ј. ЦАХЕРЛА,

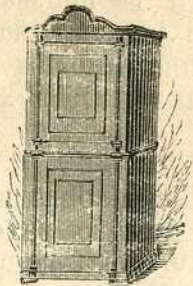
што већ 40 година израђује прашак против инсеката, имају осим фирме још и ову марку — штитницу.

3—3

КАСЕ

по најновијој американској
системи
сигурне од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА
У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличић, трговац у Бечу, **Lazenhof**, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

15—30